

प्रतिपरिषेकं पितृपितामहप्रपितामहानामवनेजनं करोति . पूर्ववदित्यनेन असा-
ववनेनिद्वेत्त्युदपात्रेणापसव्यं यज्ञमानस्य पितृप्रभृति त्रीनिति चेत्येतावलभ्यते
(४. १. १०) . वेदिस्रक्तिषु इति शाखान्तरात् स्वशाखायां स्रक्तिषु पिण्डदानविधा-
नाच्च (२. ६. १. ३६) । केचिदेवं व्याचक्षते त्रिः परिषिञ्चतीति (१६) त्रिरावृत्त
एकोऽयं परिषेकः . तेनायमर्थः वेदिमप्रदक्षिणं त्रिः परिषिच्य पितुरवनेजनम्
पुनस्त्रिः परिषिच्य पितामहस्य पुनस्त्रिः परिषिच्य प्रपितामहस्येति . प्रत्यवनेज-
नमितरथावृत्तिरिति सम्प्रदायः ।

उत्तरापरस्यां प्रथमम् ॥ १८ ॥ उंस्यां स्रक्तौ वायव्यकोणे प्रथमं पितुर-
वनेजनम् ततोऽप्रादक्षिण्येन दक्षिणापरस्यां द्वितीयम् पूर्वदक्षिणस्यां तृतीयम् ।

सव्ये समवदाय सर्वेभ्यो यथावनिक्तं पिण्डान्ददात्यसावेतत्तः इति ॥ १९ ॥
सर्वेभ्यो हविर्भ्यः सकाशात् सव्ये पाणी समवदाय मिश्रीकृत्य यथावनिक्तम्
यस्यां स्रक्तौ यस्यावनेजनं कृतं तस्यां तस्यैकैकं पिण्डं ददाति . अवदायेति वच-
नाद्भुष्टपर्वमात्रमवदेयम् (१. १. ६) ।

उत्तरपूर्वस्यां पाणी निमृष्टेऽत्र पितर इति (२. ३१) ॥ २० ॥ उंस्यां स्रक्तौ
ईशानकोणगायां हस्तौ मार्जयति हस्तगतं लेपं तत्र निमार्ष्टि ।

यज्ञोपवीतिनः सर्वे निष्क्रम्योदञ्चोऽक्षत्रमोमदत्तेत्याहवनीयमुपतिष्ठन्ते (३.
५१-५२) द्वाभ्याम् ॥ २१ ॥ कृतसव्या सर्वे ऋविग्यजमानाः परिवृतान्निष्क्रम्य
उदञ्चुखाः आहवनीयस्य पूर्वपार्श्वेनाहवनीयस्योत्तरतः समीपे आगत्य आह्वंष्टन्ते ।
परिवृतस्योदगद्धारत्वात्ततो निष्क्रामतामर्थादुदङ्मुखत्वे सिद्धे उदञ्च इति व्यर्थमिति
चेत् न पृष्ठतोऽनवलोकनार्थमुदञ्च इत्युक्तमिति न दोषः . अथवा श्रुत्यनु-
वादस्यानुकरणमेवैतत् ।

मनो न्वाह्वामह इति (३. ५३-५५) गार्हपत्यं तिसृभिः ॥ २२ ॥ आहवनी-
यसमीपाद्गार्हपत्यं प्रत्यागत्य गार्हपत्यसमीपे स्थित्वा तं विलोकयन्तस्तृचं पठन्ति .
अवस्थानं च सर्वेषामन्तर्बहिर्भावेन अन्तरतः स्वामी यथापूर्वमृविजश्च (१. ८. ३२) ।

प्राचीनावीती प्रविश्यामीमदत्तेति (२. ३१) दाता जपति ॥ २३ ॥ प्राची-
नावीती कृतापसव्यः पुनः प्रविश्य पिण्डदाता स्वरेण जपति . उपस्थानानन्तरं